

Маріупольський
університет

**«Сучасний розвиток
державотворення та
правотворення в Україні:
проблеми теорії та практики»**

**Збірник матеріалів
XIV Міжнародної науково-практичної
конференції**

15 травня 2026

Київ 2026

Організаційний комітет:

Голова	Тетяна МАРЕНА, в.о. ректор МДУ, кандидат юридичних наук, доцент;
Заступник голови	Юлія ДЕМИДОВА, проректор з науково-педагогічної роботи та молодіжної політики МДУ, кандидат педагогічних наук, доцент;
Члени оргкомітету:	Світлана КАЛІНІНА, декан економіко-правового факультету, доктор економічних наук, професор; Вікторія ГРИГОР'ЄВА, завідувач кафедри права, кандидат юридичних наук, доцент; Юлія КАМАРДІНА, доцент кафедри права, кандидат юридичних наук, доцент; Анна ПОЛІТОВА, доцент кафедри права, кандидат юридичних наук, доцент; Юлія КОВЕЙНО, доцент кафедри права, доктор філософії; Галина ТИХОМИРОВА, доцент кафедри права, кандидат юридичних наук, доцент

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою економіко-правового факультету Маріупольського державного університету (протокол № 10 від 20.05.2026).

С 91 Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики : зб. матеріалів XIV міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 15 трав. 2026 р. / за заг. ред. Т.В.Марени. Київ: МДУ, 2026. 221 с.

Збірник містить матеріали XIV міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики», яка відбулася 15 травня 2026 року в Маріупольському державному університеті. У матеріалах висвітлені актуальні проблеми теорії та практики сучасного державотворення та правотворення в Україні за напрямками: виклики та перспективи; права людини крізь призму сучасних викликів і загроз; Україна на шляху повоєнного відновлення: правовий аспект; кримінальна юстиція під час війни та у повоєнний період; кліматична справедливість: право, політика та безпека. Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться проблемами теорії та практики сучасного розвитку державотворення та правотворення в Україні.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

DOI: <https://doi.org/10.34079/msu.conf.statebuilding.2026>

3. Типовий закон ЮНСІТРАЛ щодо міжнародного торгівельного арбітражу : модельний акт від 21.06.21985. URL: https://uncitral.un.org/ru/texts/arbitration/modellaw/commercial_arbitration (дата звернення: 07.05.2026).

Надежденко А.О.

кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри права Маріупольського державного університету

<https://orcid.org/0000-0002-1774-5952>

Мінков Д.О.

1 курс, другий (магістерський) рівень вищої освіти, заочна форма навчання, освітня програма «Право» Маріупольський державний університет

НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЦИФРОВОГО РОЗВИТКУ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

Ключові слова: *цифрова трансформація; правове регулювання; цифрова держава; місцеве самоврядування; нормативно-правовий механізм; електронні комунікації; електронні адміністративні послуги; захист персональних даних; кібербезпека; цифрова економіка*

В Україні триває системна робота над формуванням міцного нормативно-правового фундаменту для цифровізації всіх сфер суспільного життя. Розбудова цифрової держави базується на розробці нових та вдосконаленні чинних законів, що регулюють відносини у сфері інформації, електронних комунікацій та захисту даних, які не лише визначають правові межі цифрових трансформацій, а й створюють умови для інноваційного бізнесу, захисту кіберпростору та ефективної взаємодії громадян із державою через сучасні сервіси.

Нормативно-правовий механізм реалізації державної політики цифрового розвитку на місцевому рівні являє собою цілісну систему, що базується на засадах прозорості, доступності та захищеності даних. Фундаментом цієї системи є Закон України «Про інформацію» [1], який регулює відносини щодо створення та захисту інформаційних ресурсів, а також Закон України «Про доступ до публічної інформації» [2], що забезпечує право кожного громадянина на отримання відомостей, які перебувають у володінні суб'єктів владних повноважень. Окрему роль у захисті прав людини в цифровому середовищі відіграє Закон України «Про захист персональних даних» [3], який встановлює суворі правила обробки особистої інформації автоматизованими засобами.

Технологічний та стратегічний рівень реалізації політики в громадах забезпечується через Закон України «Про електронні комунікації» [4], що визначає правові основи мережевої інфраструктури, та Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» [5]. Важливим інструментом планування для місцевої влади є Закон України «Про Національну програму інформатизації» [6], який координує правові відносини під час формування та виконання проектів цифровізації. Це дозволяє органам місцевого самоврядування розробляти власні програми цифрового розвитку, спираючись на загальнодержавні пріоритети.

Операційна діяльність місцевої влади у цифровому вимірі регулюється Законом України «Про адміністративні послуги» [7] та Законом України «Про публічні електронні реєстри» [8]. Ці акти створюють умови для переходу до «сервісної держави», де дані автоматично обмінюються між реєстрами, а не збираються у вигляді довідок від громадян. Юридичну значущість таких процесів підтримують Закон України «Про електронні

документи та електронний документообіг» [9] та Закон України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» [10], які дозволяють легітимно використовувати електронну ідентифікацію та цифрові підписи для надання послуг мешканцям громад.

Економічна ефективність та прозорість управління територіями забезпечується через Закон України «Про публічні закупівлі» [11], Закон України «Про електронну комерцію» [12] та Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» [13]. Для стимулювання інвестиційної привабливості регіонів ключове значення має Закон України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» [14], що запроваджує сприятливі умови для ІТ-сектору. Водночас, цифрова стійкість місцевих систем та захист інтересів громади у кіберпросторі гарантуються Законом України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» [15]. Таким чином, поєднання цих законодавчих актів формує комплексний механізм, що дозволяє громадам ефективно впроваджувати цифрові трансформації.

Пропонуємо візуалізувати розглянуті вище нормативно-правові акти у вигляді багаторівневого структурного механізму, що відображає прикладну логіку їхнього функціонування безпосередньо на рівні територіальної громади. Така модель дозволяє вийти за межі простого переліку статей і пунктів, перетворюючи законодавство на дієвий інструмент управління. Запропонований механізм базується на ієрархічному поділі нормативного масиву на п'ять функціональних рівнів, кожен з яких відповідає за конкретний аспект життєдіяльності цифрової громади.

Перший рівень — стратегічний. Він виступає «фундаментом» і визначає загальний вектор розвитку. Тут ключову роль відіграє Закон України «Про Національну програму інформатизації», який зобов'язує органи місцевого самоврядування не просто впроваджувати хаотичні рішення, а формувати довгострокові стратегії та місцеві програми. На цьому рівні відбувається інституціалізація відповідальності: призначення профільних заступників (CDTO) та створення підрозділів, які координують цифрові трансформації відповідно до національних пріоритетів.

Другий рівень — сервісний. Це фронт-офіс взаємодії влади з мешканцями. Він спирається на закони «Про адміністративні послуги» та «Про публічні електронні реєстри». Завдяки цій нормативній базі робота ЦНАПів трансформується: замість паперових запитів впроваджується автоматичний обмін даними між державними та місцевими реєстрами. Реалізація цього рівня дозволяє громадянину отримувати послуги в один «клік», мінімізуючи корупційні ризики та бюрократичні затримки.

Третій рівень — комунікаційний. Він забезпечує фізичну та інформаційну доступність цифрового середовища. Закони «Про електронні комунікації» та «Про доступ до публічної інформації» гарантують, що кожен житель громади, незалежно від віддаленості населеного пункту, має право на якісний інтернет-зв'язок та безперешкодний доступ до відкритих даних. Цей рівень також створює правове поле для інструментів електронної демократії — від петицій до систем громадського бюджетування, що робить управління громадою інклюзивним.

Четвертий рівень — економічний. Він спрямований на стимулювання місцевого господарства та прозорість фінансових потоків. Через механізми законів «Про публічні закупівлі» та «Про стимулювання розвитку цифрової економіки», громада отримує інструменти для ефективного витрачання бюджетних коштів та створення привабливого клімату для ІТ-інвестицій. Це дозволяє залучати талановитих спеціалістів та розвивати інноваційні підприємства на місцях, що безпосередньо впливає на наповнення місцевого бюджету.

П'ятий рівень — безпековий. Це критичний шар, що забезпечує життєздатність усієї системи. Закони «Про основні засади забезпечення кібербезпеки» та «Про захист персональних даних» формують «цифровий щит» громади. На цьому рівні реалізуються заходи щодо захисту критичної інфраструктури (водоканали, енергомережі, лікарні) від кібератак та гарантується недоторканність приватної інформації кожного мешканця.

Підсумовуючи, слід зазначити, що така чітка структура дозволяє органам місцевого самоврядування відійти від фрагментарного виконання окремих норм. Вона дає змогу будувати цілісну, взаємопов'язану цифрову екосистему, де кожен законодавчий акт стає частиною синергії.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про інформацію» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (Дата звернення: 25.04.2026).
2. Закон України «Про доступ до публічної інформації» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (Дата звернення: 25.04.2026).
3. Закон України «Про захист персональних даних» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (Дата звернення: 25.04.2026).
4. Закон України «Про електронні комунікації» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text> (Дата звернення: 25.04.2026).
5. Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text> (Дата звернення: 25.04.2026).
6. Закон України «Про Національну програму інформатизації» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text> (Дата звернення: 25.04.2026).
7. Закон України «Про адміністративні послуги» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text> (Дата звернення: 25.04.2026).
8. Закон України «Про публічні електронні реєстри» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1907-20#Text> (Дата звернення: 25.04.2026).
9. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (Дата звернення: 25.04.2026).
10. Закон України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> (Дата звернення: 25.04.2026).
11. Закон України «Про публічні закупівлі» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text> (Дата звернення: 25.04.2026).
12. Закон України «Про електронну комерцію» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text> (Дата звернення: 25.04.2026).
13. Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text> (Дата звернення: 25.04.2026).
14. Закон України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text> (Дата звернення: 25.04.2026).
15. Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text> (Дата звернення: 25.04.2026).

Пивовар І.В.

*доцент кафедри права та публічного управління
Житомирського державного університету імені
Івана Франка, кандидат юридичних наук,
доцент*

ORCID:0009-0002-1057-350X

ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТУ САМОСТІЙНОГО ВИХОВАННЯ ДИТИНИ

Ключові слова: суд, дитина, виховання, батьки, мати, батько, права і обов'язки, заява.

Насамперед потрібно сказати, що встановлення факту самостійного виховання дитини в Україні, це насамперед судова процедура, яка може продовжуватись дуже довго.